

POSTANOWIENIE

8 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 8 sierpnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
przeciwko M. P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M. P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 17 lutego 2023 r., I ACa 1506/21,

**I. odrzuca skargę kasacyjną w części obejmującej zaskarżenie
rozstrzygnięcia z pkt I., w zakresie uwzględniającym apelację
pozwanej;**

**II. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
w pozostałym zakresie;**

**III. zasądza od M. P. na rzecz P. Niestandaryzowanego
Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) z ustawowymi
odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego
za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego
orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty, tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie rozpoznając apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie częściowo zmienił zaskarżone orzeczenie obniżając wysokość świadczeń zasądzonych na rzecz strony powodowej (pkt I.), oddalił apelację z pozostałym zakresie (pkt II.) i orzekł o kosztach postępowania (pkt III.).

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia złożyła pozwana wnosząc o jej przyjęcie do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Skarżąca wskazywała na nieważność postępowania z uwagi na rozpoznanie sprawy w składzie niezgodnym z przepisami ustawy. Oczywiście zasadność skargi wiązała natomiast z naruszeniem przez Sąd drugiej instancji art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385² k.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. i art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c.

Strona powodowa w złożonej odpowiedzi wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej i orzeczenie o kosztach postępowania. Mając na uwadze, że w odpowiedzi nie zawarto wniosku o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy nie orzekał o kosztach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (zob. m.in. uchwała 7 sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108; postanowienie SN z 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14; wyrok SN z 2 lipca 2015 r., V CSK 421/14). Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

Pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, a więc także w części, w której zmodyfikowano zaskarżone orzeczenie sądu pierwszej instancji na korzyść strony pozwanej (punkt I. zaskarżonego wyroku). Rozstrzygnięcie w tym zakresie nie rodziło dla skarżącej negatywnych skutków prawnych, wobec czego należało uznać, że brak jest po jej stronie interesu prawnego w kwestionowaniu orzeczenia Sądu drugiej instancji w tej części, co z kolei musiało prowadzić do odrzucenia skargi w tym zakresie (art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.).

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżąca skutecznie wykazała, że w sprawie zachodzą powołane przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w tej sprawie, podzielił pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2024 r., III CZ 339/23, zgodnie z którym nie zachodzi nieważność postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.) w przypadku, gdy ustawa (choćby tylko temporalna) wprost wskazuje skład sądu, i sprawa została rozpoznana w takim właśnie składzie, czyli zgodnie z kryteriami ustawowymi. Stanowisko takie prezentował także Sąd Najwyższy we wcześniejszych orzeczeniach wskazując, że rozpoznanie sprawy przez sąd w składzie jednoosobowym na podstawie art. 15zżs1 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, nie może być uznane za skutkujące nieważnością postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. (zob. np.:

postanowienie SN z 15 marca 2023 r., I CSK 4340/22). Ponadto, skoro sprawa została rozpoznana zgodnie z wymogami ustawowymi, nawet jeśli tzw. ustawa COVID-19 miała charakter epizodyczny, to nie może być także mowy o uznaniu, że strony tak procedowanego postępowania zostały pozbawione możliwości obrony swoich praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. Niezasadne są także zarzuty wskazujące na naruszenie przez powyższe pryncypiów, takich jak konstytucyjne zasady uczciwego i rzetelnego procesu cywilnego.

Dodatkowo należy mieć na uwadze, że uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023 r. III PZP 6/22 nie może mieć zastosowania w sprawie niniejszej, po pierwsze z uwagi fakt, że zaskarżone orzeczenie zapadło przed datą jej wydania (17 lutego 2023 r.), a po drugie z uwagi na fakt, że wskazana uchwała została wydana bez uwzględnienia literalnej treści art. 379 pkt 4 k.p.c. Skład sądu orzekającego w sprawie niniejszej nie był sprzeczny z przepisami prawa, bo ustawa COVID-19 przewidywała skład jednoosobowy jako właściwy do orzekania w sprawie. Przesłanka nieważności postępowania zostały przez ustawodawcę wyliczone enumeratywnie w przepisie art. 379 k.p.c., nie można ich interpretować rozszerzająco (zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2024 r., III CZ 339/23).

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna, jeśli zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów lub podstawowych praw możliwym do dostrzeżenia bez konieczności prowadzenia szczegółowej analizy sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance ma obowiązek wykazać, że skarżone orzeczenie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami lub przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny (zob. m.in. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17).

Na gruncie badanej sprawy skarżąca nie wywiązała się z tego obowiązku. Podnoszone przez skarżącą zarzuty wskazujące na oczywiste naruszenie przez Sąd drugiej instancji dyspozycji art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385² k.c. pozostają w

istocie oderwane od ustalonego przez Sąd powszechny stanu faktycznego sprawy. Z jej okoliczności jednoznacznie wynika, że na skutek zawartego w listopadzie 2008 r. aneksu umowa łącząca strony została przekształcona w umowę o kredyt w złotych polskich. Skarżącą nie może zatem obecnie skutecznie odwoływać się do kwestii związanych z abuzywnością postanowień umów o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty obcej, skoro podstawą roszczeń strony powodowej umowa taka nie jest. Kwestie te zostały trafnie dostrzeżone przez Sądy obu instancji. Dlatego też nie można podzielić stanowiska pozwanej co do oczywistego naruszenia zaskarżonym orzeczeniem dyspozycji wskazanych przepisów prawa materialnego.

Chybione są także rozważania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazujące na naruszenie przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa procesowego. Wbrew twierdzeniom skargi ani art. 378 § 1 k.p.c., ani art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c., nie nakładają na sądy obowiązku szczegółowego odnoszenia się do każdego z zarzutów apelacji. Dopuszczalna jest zatem taka konstrukcja uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji, w której odnosi się on szczegółowo do kwestii kluczowych dla wydanego przez siebie rozstrzygnięcia, dzieląc w pozostałym zakresie przytoczone wcześniej stanowisko sądu pierwszej instancji. W ten sposób swoje orzeczenie skonstruował Sąd Apelacyjny. Jego analiza nie pozostawia wątpliwości, że Sąd rozważył wszystkie kwestie poruszone w apelacji, czego efektem było orzeczenie częściowo modyfikujące zaskarżony wyrok. Fakt, że Sąd szczegółowo nie odniósł się do każdego przepisu, którego naruszenie zarzucała w sprawie apelująca nie świadczy o wadliwości sporządzonego uzasadnienia. Przeciwnie, skonstruowane uzasadnienie jest logiczne, czytelne i poddaje się kontroli instancyjnej, przesądzając o bezzasadności poglądów skarżącej.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[SOP]

[ms]

